

Tiltaksplan for fremmede arter og eksisterende naturverdier på felt B6, Ballerud Hageby, Bærum kommune

Rebekka Sundøy Haldorsen

Tiltaksplan for fremmede arter og eksisterende naturverdier på felt B6, Ballerud Hageby, Bærum kommune

Ecofact rapport: 1199

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Haldorsen, R. S. 2024. Tiltaksplan for fremmede arter og eksisterende naturverdier på felt B6, Ballerud Hageby, Bærum kommune. Ecofact rapport 1199.
Nøkkelord:	Fremmede arter, edelløvtrær, utbygging, hvitsteinkløver, kanadagullris
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8469-198-5
Oppdragsgiver:	Selvaag Bolig ASA
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Rebekka Sundøy Haldorsen
Prosjektmedarbeidere:	Katrine Marie Brynildsrud
Kvalitetssikret av:	Katrine Marie Brynildsrud
Forside:	Asfaltert plass på B6. Foto: Geir Håvard Liengen

www.ecofact.no

INNHOOLD

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 BAKGRUNN OG MÅL	5
2 METODE	6
2.1 USIKKERHET	6
3 FREMMEDE ARTER	7
3.1 REGISTRERINGER	7
3.2 TILTAK	9
4 EKSISTERENDE NATURVERDIER	11
5 REFERANSER	13
VEDLEGG 1	14

FORORD

I forbindelse med søknad om igangsettelsestillatelse av felt B6 i Ballerud Hageby, har Ecofact AS fått i oppdrag av Selvaag Bolig ASA å utforme en tiltaksplan for håndtering av fremmede arter og eksisterende naturverdier. Det ble identifisert en rekke fremmedarter på området, men få naturverdier.

Jeg vil takke Selvaag Bolig ASA for et godt samarbeid. Takk også til min kollega Katrine Marie Brynildsrud som utførte feltarbeidet, og til Geir Liengen for supplerende bildetaking.

Sandnes
09.10.2025

Rebekka Sundøy Haldorsen

SAMMENDRAG

I forbindelse med søknad om igangsettelsestillatelse av B6 i Ballerud Hageby, har Ecofact AS fått i oppdrag av Selvaag Bolig ASA å utforme en tiltaksplan for håndtering av fremmede arter og eksisterende naturverdier på området.

Det ble registrert 13 ulike fremmedarter i området, som varierer fra stauder til busker og trær. Russekål, kanadagullris og hvitsteinkløver dominerte i feltsjiktet. Nødvendige tiltak for de ulike artene er beskrevet i vedlegg 1. Artene må håndteres ulikt, og massene kan enten sendes til deponi eller gjenbrukes på tomten etter gitte kriterier. Frakt av infiserte masser må skje lukket, slik at ingen frø eller masser strøs ut under transport. Volumet som skal graves opp varierer etter rotsystemet til artene, men for de fleste er det nødvendig med 0,5 meter dypt og 1 meter radius ut fra individet. Arealer med kanadagullris må slås 2 eller flere ganger i løpet av hver vekstsesong *før* de får blomster. Graving må foregå systematisk slik at kjøretøy og utstyr som har vært i kontakt med infiserte masser aldri krysser over i rene eller sanerte masser. Etter endt graving må alt utstyr rengjøres.

Det er ingen naturtyper i B6 som må ivaretas. Det finnes noen asketrær på lokaliteten, hvor en arborist må vurdere deres egnethet for flytting. Utover askene er det verdi knyttet til trær som felles inne på tomten. Disse stammene kan plasseres ut i anlegget som død ved, da det er et viktig livsmedium i naturen.

1 Bakgrunn og mål

I forbindelse med områdereguleringen av Ballerud Hageby, skal det utarbeides tilstrekkelig dokumentasjon for søknad om igangsettelsestillatelse for felt B6, se figur 1. Bærum kommune har satt krav om tiltaksplan for håndtering av fremmedarter, og at eksisterende naturverdier skal ivaretas. Ecofact AS har blitt engasjert av Selvaag Bolig ASA for å utarbeide denne tiltaksplanen.

Sweco har tidligere utført en kartlegging over hele områdereguleringen Ballerud Hageby, og avdekket eksisterende naturverdier og fremmedarter (Bjella og Strømsæther, 2021). Økologi og Bærekraft AS har gjennomført en sammenstilling over forventede kostnader knyttet til ulike tiltaksmetoder for håndtering av fremmedartene (Mong, 2022).

Historisk var hele området brukt til jordbruk, men har de senere tiår vært disponert av et gartneri. Området B6 har vært asfaltert i lang tid, og utbyggingen her gjelder etablering av rekkehus. Hele området skal derfor graves ut og boliger og infrastruktur skal bygges.

Figur 1: Kartet viser de ulike områdene Selvaag Bolig ASA skal bygge ut. Hvert område har sin egen rapport, og inneværende rapport omfavner B6.

2 Metode

Artskart og Naturbase ble brukt for å undersøke tidligere registreringer av arter og naturtyper. Kilden NIBIO og Norge i Bilder ble brukt for å undersøke historisk bruk av området, særlig ved bruk av flyfoto. Kartleggingen ble basert på Artsdatabankens fremmedartsliste (Artsdatabanken, 2023) og rødliste for både arter (Artsdatabanken, 2021) og naturtyper (Artsdatabanken, 2018). Viktige naturtyper er kartlagt etter Miljødirektoratets instruks (Miljødirektoratet, 2024). De tidligere rapportene fra Ballerud, omtalt tidligere, har også blitt benyttet. Feltbefaring ble utført 5. oktober, 2025, av Katrine Marie Brynildsrud.

Metodikken i denne rapporten, med tiltak foreslått for å forhindre videre spredning av fremmedartene, er basert på Miljødirektoratets veileder M-982/2018 (Miljødirektoratet, 2018), og M-906/2018 (Blaalid et al., 2017). Miljødirektoratet har også engasjert Menon Economics til å gjennomføre kostnadsberegninger og uttesting av metoder for håndtering av utvalgte fremmedarter, og også dette er benyttet i tiltaksplanen (Magnussen et al., 2020; Magnussen et al., 2021). Artene som ikke nevnes i overnevnte rapporter har blitt vurdert basert på deres vurdering for fremmedartslisten 2023 angående frøspredning og nødvendige tiltak.

2.1 Usikkerhet

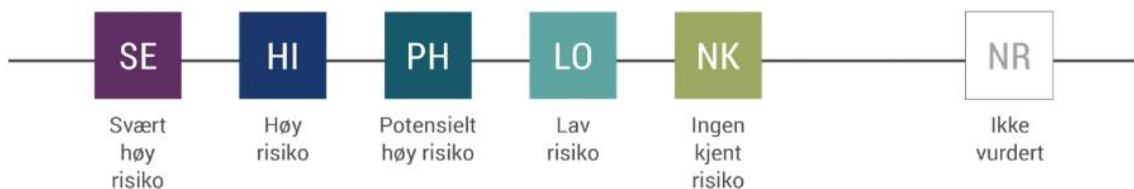
Informasjonen i denne rapporten er bygget på data fra feltbefaringen og tilsendt informasjon fra oppdragsgiver.

Tidspunkt for feltbefaringen anses som godt nok ettersom den ble gjennomført på slutten av vekstsesongen til plantene. Likevel kan det ikke utelukkes at mangel på visse stadier – blomster og/eller bær – kan ha medført feil artsidentifikasjon innad i familien til arten. Dette er likevel ikke avgjørende for denne dokumentasjonen ettersom mange av fremmedartene i samme familie ofte krever lik tilnærming.

Det kan heller ikke utelukkes at tidlige arter som var avblomstret og visnet bort på befaringstidspunktet, eller som befant seg inni tett kratt, kan ha blitt oversett.

3 Fremmede arter

Bærum kommune har satt krav til at fremmede arter og masser infisert av dem, må håndteres på en god og korrekt måte. Artsdatabankens fremmedartsliste vurderer arter som har kommet til Norge etter år 1800. Her defineres artenes risiko basert på invasjonspotensiale; hvor effektivt de sprer seg, hvor godt de etablerer seg, og konsekvensen dette kan få på eksisterende, hjemlige arter. Artene som er mest problematiske tildeles «svært høy risiko», SE, og arter uten kjent risiko får «ingen kjent risiko», NK, se figur 2. Vi har lovverk som setter krav til håndtering av fremmedarter. Forskrift om fremmede organismer (2015) setter krav til alminnelig aktsomhet, og at det ved aktivitet skal iverksettes tiltak som hindrer spredning av fremmede arter. Videre kreves det at transport av masser utføres på en slik måte at det ikke medfører spredning, og at avfall leveres til godkjent deponi. Sistnevnte reguleres også av avfallsforskriften (2004).

Figur 2: Fremmedartskategoriene er illustrert i figuren. Svært høy risiko er de verste artene som sprer seg mest effektivt i norsk natur, fortrenger mest arter, og har best overlevelse. Dette gjelder de fleste fremmedartene funnet i Ballerud Hageby, inkludert område B6.

3.1 Registreringer

Området B6 var for det meste asfaltert eller gruset opp, men i randsonene i nord og vest, samt på tvers av lokaliteten vokste det en rekke fremmede arter, se figur 5. Artene som dominerte inkluderer russekål (SE – svært høy risiko), kanadagullris (SE) og hvitsteinkløver (SE), se figur 3 og 4. Hvert registrerte punkt representerer som regel mer enn ett individ, f.eks. et felt med kanadagullris med flere ti-talls individer tett i tett, eller en trekke med sembrafuru. Arter som ble registrert inkluderer alaskakornell (SE), fagerfredløs (SE), hvitsteinkløver (SE), kanadagullris (SE), krypfredløs (SE), legesteinkløver (SE), russekål (SE), rødhyll (SE), snøbær (HI – høy risiko), tatarleddved (HI), tuja (HI), japanspirea (PH – potensielt høy risiko) og sembrafuru (PH). Det finnes eldre registreringer av kjempebjørnekjeks og skogskjegg i tilgrensende område nord for B6, men disse ble ikke registrert under befaringen.

Figur 3: De registrerte fremmedartene rangerer fra potensielt høy risiko til svært høy risiko på fremmedartslista. Det ble registrert flere individer av rødlistearten ask (EN) i nordvest og i sør.

Figur 4: Bildet illustrer hvor tett bestand kanadagullris kan danne. Med så mange individer, hvor hvert individ kan sette 10 000 frø, blir det viktig med riktig håndtering.

3.2 Tiltak

Storparten av arealet av B6 er asfaltert eller grusa opp, og disse arealene trenger ingen spesifikke tiltak knyttet til fremmedarthåndtering. Øvrige arealer med jord og grusdekke har plantevekst, som i stor grad domineres av fremmede arter. Her er det behov for tiltak, og artsspesifikke tiltak er listet i vedlegg 1. Under gjennomgåås hovedtrekkene fra vedlegg 1, men vedlegget må leses nøye for å sikre riktig håndtering.

Generelt gjelder det at plantedelene fjernes og leveres tildekket (f.eks. overdekt lasteplan eller i konteiner) til godkjent mottak. Røtter og frøbank fjernes for de aller fleste arter, men dybde og bredde varierer noe. De fleste krever en dybde på 0,5 m for å fjerne rotnett, mens frøbank fjernes ved å skrape av de øverste 20 cm av toppjorda i en gitt radius ut fra plantene. Alle massene kan gjenbrukes på tomten, enten (1) som toppjord på arealer som skjøttes ukentlig, (2) dekkes med en del rene masser (oftest: 0,5 m) eller (3) dekkes med duk og litt rene masser (oftest: 0,2 m). Kanadagullris er arten som krever de strengeste tiltakene vedrørende gjenbruk av masser. Det er viktig å huske på at registreringene kan ha en større utstrekning enn det som er demonstrert i figur 3, som f.eks. at det er en hel rad med sembrafuru i nordvest men som kun er registrert med tre punkter, eller at ett punkt med kanadagullris gjerne kan være noen kvadratmeter dekket med flere ti-talls individer. Ved ferdig utgraving må alle maskiner og utstyr rengjøres, se eget avsnitt under.

OBS! Under arbeidet med å fjerne fremmedartene og klargjøre tomten må prosjektet huske på de hjemlige trærne (først og fremst spisslønn, eventuelt bjørk/hassel/ask) som skal felles og hvor stammen skal bevares for senere å bli lagt ut som død ved i anlegget. Les mer om dette i eget avsnitt om eksisterende naturverdier.

Områder hvor urene masser blir gravd ned, skal dokumenteres og kartfestes for fremtiden. Etter ferdigstilling må området overvåkes i to år, med påfølgende tiltak dersom fremmedartene spirer. Det vil også være fordelaktig om beboerne blir opplyst om at dersom slike arter dukker opp, så må de lukes.

Rengjøring

Generelt anbefales det å merke opp områdene som skal behandles, slik at det er kontrollert ferdsel over de infiserte massene. Dette er for å hindre at kjøretøy og utstyr som er i kontakt med infisert jord blir spredt inn i området som er ansett som rent. Rengjøring av maskiner og utstyr som har vært i kontakt med forurensende masser er et viktig tiltak som gjelder hele områdereguleringen. Dette utføres for å hindre at fremmedartene spres tilbake til sanerte arealer

eller eksisterende rene masser. Dette inkluderer alt som har vært i kontakt med infiserte masser; dekk, understell, grabb, lasteplan, spader, sko, hansker og så videre. Det anbefales her å børste utstyret rent, fremfor å spyle det.

Ved børsting må alt som har vært i kontakt med infiserte masser børstes med kost. Et viktig moment er at det må skje på et sted hvor det ikke blir fare for spredning grunnet børstingen. Derfor skal børsting skje oppå en duk eller presenning i grensen mellom infisert masse og rene/sanerte masser. Duken må være av høy nok klasse til at det ikke går hull av at maskinene kjører over. Entreprenør må avgjøre hvor det er mest hensiktsmessig å utføre rengjøringen. Jord, plantemateriale, frø og annet rusk børstes av, og samles på duken for håndtering som masser på lik linje med øvrige forurensede masser. NB! Når maskiner skal kjøre av duken, må man koste bort masser fremfor hjulene slik at det ikke fester seg på nytt. Pass også på at sko rengjøres.

Figur 5: Store deler av området er asfaltert eller gruset, men i randsonene vokser det variert vegetasjon av både hjemlige arter og fremmede arter. Foto: Geir Håvard Liengen.

4 Eksisterende naturverdier

Bærum kommune har satt krav til at eksisterende naturtyper og særlig verdifull natur skal bevares, i tillegg til eksisterende trær. Det finnes ingen viktige naturtyper i området B6, og det ble i all hovedsak registrert vanlige eller fremmede arter innenfor B6. Dette inkluderer spisslønn, bjørk og hassel, som ikke vurderes som spesielt verdifulle. Rødlistearten ask (EN – sterkt truet) ble registrert flere steder: som større trær i nordvest, og som oppskudd i sørvest, se figur 3. Ettersom oppskuddene er små og vokser tett sammen med fremmedarter, vil det ikke anbefales at disse ivaretas. De større trærne i nordvest, især treet lengst vest med tett krone og mulig fravær av sykdom, kan være egnet til flytting, men må vurderes av arborist.

Figur 6: Det fremmede bartreet sembrafuru vokser blant bjørk, spisslønn og rødlistearten ask. Sistnevnte synes i bildet som treet med en lysere grønn farge helt til høyre i bildet. Foto: Geir Håvard Liengen.

Å flytte trær er et fagfelt som i utgangspunktet krever spesialkompetanse fra arborist. De kan gjennomføre planlegging og utføring, eller lage en tiltaksplan med fremgangsmåte som kan utføres av entreprenør på egenhånd. Oppgraving av et tre kan ta alt fra et par timer til flere dager, avhengig av størrelse og terreng. Trær som graves opp kan lagres ute i opptil flere år, så lenge man sikrer vann- og næringstilgang, og stabiliserer dem for å unngå at de velter. Ved gjennomføring er det viktigste man kan gjøre å forberede trærne på flyttingen, og å vurdere treet helse, størrelse, jord, hvor den skal, med mer. Rotklumpen som skal følge med må minimum tilsvare størrelsen på trekronen til treet. Derfor kan det være aktuelt å beskjære større trær slik at man ikke trenger så stor rotklump. Videre innebærer forberedelsene å skjære av røttene og dermed danne rotklumpen mens treet fortsatt står på sin originale plass. Avskjæring av røtter skal skje med redskaper som gir mest mulig rene kuttflater, og ikke rives opp slik som skjer om det brukes f.eks. gravemaskin. Rotkutting og beskjæring av trekronen bør skje om våren året før treet flyttes, slik at den gjennom vekstsesongen utvikler mange nye røtter og får

en tettere rotklump. Påfølgende år, fortrinnsvis på vinterstid med frost i bakken, må treet pakkes inn og tas opp (løftes etter rotklumpen, ikke stammen). Deretter flyttes treet til stedet hvor det skal lagres frem til utplanting. Her er det viktig å spenne dem opp på et vis, slik at de ikke velter eller vokser skeivt. (pers. med. Pål Alexandersen, Aktiv Skogpleie, 25.09.24, og Malcolm Horn, Sigurd Sondres Trepleie AS, 26.09.2024)

Forutenom asketrærne er tomtens naturverdier begrenset til døde trær fra hogst. Felte trær kan fungere som død ved i anlegget. Ulike arter av moser, sopp, lav, insekter og dyr livnærer seg av, eller gjennomfører deler eller hele livssyklusen sin i forskjellige treslag i ulike nedbrytningsstadier. Noen arter liker trær som er nylig døde, mens andre trenger at det har blitt brutt ned av andre organismer over flere år før de selv kan benytte det. Derfor er det viktig at den døde veden er av ulike arter og av ulike størrelser – fordi størrelsen påvirker nedbrytningstiden, hvor fuktig eller tørr stokkene blir, og en rekke andre faktorer som kan bidra til et stort arts mangfold. Det er de hjemlige trærne, særlig spisslønn, som er best egnet til dette formålet. Felte trær kan mellomlagres til de plasseres ut i bed og anlegg.

Ballerud Hageby som helhet spiller i dag en rolle ved å knytte sammen naturområdene i kommunen. Under alle befaringene har det blitt observert en rekke ubestemte fugler, i tillegg til hjortedyr. Det tyder på at området fungerer som del av funksjonsområdet for flere mobile arter, og benyttes til forflytning og matsøk, samt trolig også hekkeaktiviteter for fugl. Dermed har området verdi i seg selv, som del av funksjonsområdet til flere arter.

Ved valg av arter til utplanting i prosjektet bør økolog involveres med LARK, for å sikre at artene som velges ut ikke er skadelige for det norske biologiske mangfoldet. Dette innebærer å bruke norske arter med norsk *herkomst*, unngå foredlede varianter av norske arter som har mulighet til å krysse seg med de viltvoksende artene, og å unngå bruk av fremmedarter med status *svært høy risiko*, *høy risiko* og *potensielt høy risiko*. I tillegg vil et samarbeid gjøre det mulig å kopiere trekk fra omkringliggende natur, som den kalkrike edelløvskogen nord for felt B4 og B3. Da kan man jobbe for et gjennomgående biologisk mangfold både i og utenfor planområdet.

5 Referanser

Litteratur:

Artsdatabanken (2023, 11. august). *Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023*. Hentet fra <http://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Artsdatabanken (2021, 24. november). *Norsk rødliste for arter 2021*. <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Artsdatabanken (2018, 16. november). *Norsk rødliste for naturtyper 2018*. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Avfallsforskriften. (2004). Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (FOR-2004-06-01-930). <https://lovdata.no/forskrift/2004-06-01-930>

Bjella, M. og Strømsæther, J.T.. (2021). *Kartlegging av natur- og jordverdier – Ballerud – Johs Faales vei 80-100 – Kleivveien 22 – områderegulering*. Sweco rapport, prosjektnummer 102119769.

Blaalid, R., Often, A., Magnussen, K., Olsen, S. L. & Westergaard, K. B.. (2017). *Fremmede skadelige karplanter - Bekjempelsesmetodikk og spredningshindrende tiltak*. – NINA Rapport 1432.

Forskrift om fremmede organismer. (2015). Forskrift om fremmede organismer (FOR-2015-06-19-716). <https://lovdata.no/forskrift/2015-06-19-716>

Magnussen, K., Westberg, N. B., Blaalid, R. og Vassvik, L.. (2020). *Kostnader og nytte ved tiltak mot fremmede karplanter – en oppsummering*. MENON-publikasjon nr. 117/2020. Miljødirektoratet M-1795|2020.

Magnussen, K., Westberg, N. B., Grieg, E., Rød, M. K., Tingstad, L., Skrindo, A.B., Often, A. og Vassvik, L.. (2021). *Bekjempelse av fremmede karplanter: Kostnader og nytte ved tiltak mot 65 arter*. MENON-publikasjon nr. 133/2021. Miljødirektoratet M-2156|2021.

Miljødirektoratet. (2018). *Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter*, Miljødirektoratets veileder M-982/2018.

Miljødirektoratet. (2024). *Kartleggingsinstruks: kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2*, Miljødirektoratets veileder M-2209 | 2024.

Mong, C.E.. (2022). *Ballerud: Fjerning og kostnad, fremmedarter*. Økologi og Bærekraft AS.

Databaser og kart:

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no>

Kilden, arealinformasjon: <https://kilden.nibio.no>

Naturbase: <https://kart.naturbase.no/>

Flyfoto: <https://norgebilder.no>

Personlig meddelt:

Solveig Angell-Petersen, 25.09.2024. Sweco – prosjektleder for M-982 (Miljødirektoratet, 2018).

Pål Alexandersen, 25.09.2024. Aktiv Skogpleie

Malcolm Horn, 26.09.2024. Sigurd Sondres Trepleie AS

Vedlegg 1

Tabell 1: Tabellen viser de fremmede artene som er registrert innenfor B6 og i svært nær tilknytning i sørlig del. Oversikten viser bilde av bladverk for gjenkjenning, artsnavn og hvilke tiltak som kreves ved massehåndtering av de aktuelle artene. Flere arter krever like tiltak. Fargene i kolonnen med artsnavn illustrerer fremmedartsstaturen til arten, hvor **SE** – svært høy risiko, **HI** – høy risiko, og **PH** – potensielt høy risiko

BILDE	ART	TILTAK
 <p>CC-BY 4.0: Thomas Bakken</p>	<p>Alaskakornell</p> <p><i>Swida sericea</i></p>	<p>Sprer seg med bær som spises av fugl og rotslående greiner.</p> <p>Busk klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. Rotsystem graves deretter opp. Dybde er noe ukjent, ca. 0,5-1 m i en radius på 1 m utenfor buskens utstrekning, men dypt nok til å få med alle røtter. Jorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjottes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>
 <p>CC-BY 4.0: Tiril Myhre Pedersen</p>	<p>Fagerfredløs</p> <p><i>Lysimachia punctata</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt og med frø.</p> <p>Arten klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. Rotsystem graves deretter opp. For å få med hele frøbanken og rotsystemet graves 30 cm av toppjorda bort i en radius på 1 m ut fra plantene. Toppjorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjottes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>

 <p>CC-BY 4.0: Linn Brevick</p>	<p>Hvitsteinkløver</p> <p><i>Melilotus albus</i></p>	<p>Spres med frø.</p> <p>Arten klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. For å fjerne frøbanken graves 20 cm av toppjorda bort i en radius på 1 m ut fra plantene. Toppjorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjottes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>
 <p>CC-BY 4.0: Jon Bekken</p>	<p>Japanspirea</p> <p><i>Spiraea japonica</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt og med frø.</p> <p>Busk klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. Rotsystem graves deretter opp. Dybde er noe ukjent, ca. 30-50 cm i en radius på 1 m utenfor buskens utstrekning, men dypt nok til å få med alle røtter. Jorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjottes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>

 <p>CC-BY 4.0: Eirik Gorseth Sønstevoid</p>	<p>Kanadagullris</p> <p><i>Solidago canadensis</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt og med frø.</p> <p>Klippes ned, og plantematerialet sendes til deponi. Rotsystem graves deretter opp. Dybde som graves opp er 0,5 m og med en radius på 1,5 m ut fra plantene. Topplaget på 20 cm graves bort på ytterligere 0,5 m ut fra plantene (totalt graves dermed topplaget bort i en radius på 2 meter).</p> <p>Jorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 3 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,5 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjottes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p> <p>NB! Dersom gravearbeidet har oppstart senere enn juni 2026, bør plantene klippes ned minst 2 ganger i vekstsesongen(e) for å hindre videre spredning av arten.</p>
 <p>CC-BY 4.0: Eli Fremstad</p>	<p>Krypfredløs</p> <p><i>Lysimachia nummularia</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt.</p> <p>Plante og rotsystem graves opp i en dybde på 20 cm og i en radius på 1 m ut fra plantene. Massene sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p>

	<p>Legestein- kløver</p> <p><i>Melilotus officinalis</i></p>	<p>Spres med frø.</p> <p>Arten klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. For å fjerne frøbanken graves 20 cm av toppjorda bort i en radius på 1 m ut fra plantene. Toppjorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjøttes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>
	<p>Russekål</p> <p><i>Bunias orientalis</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt og med frø.</p> <p>Klippes ned, og plantematerialet sendes til deponi. Rotsystem graves deretter opp. Dybde som graves opp er 2 m og med en radius på 1 m ut fra plantene. Topplaget på 20 cm graves bort på ytterligere 0,5 m ut fra plantene (totalt graves dermed topplaget bort i en radius på 1,5 meter).</p> <p>Jorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjøttes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>
	<p>Rødhyll</p> <p><i>Sambucus racemosa rasemosa</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt og med bær via fugl.</p> <p>Busk klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. Rotsystem graves deretter opp. Dybde er noe ukjent, ca. 0,5-1 m i en radius på 1 m utenfor buskens utstrekning, men dypt nok til å få med</p>

CC-BY 4.0: Eli Fremstad

CC-BY 4.0: Reidar Elven

CC-BY 4.0: Eli Fremstad

		<p>alle røtter. Jorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjøttes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>
 <p>CC-BY 4.0: Eli Fremstad</p>	<p>Sembrafuru</p> <p><i>Pinus cembra</i></p>	<p>Sprer seg med frø via fugl og pattedyr.</p> <p>Treet felles, og kan enten (1) brennes på stedet, eller (2) leveres til godkjent deponi. Skrap av 20 cm med toppjord i en radius på 1,5 m fra trekronens utstrekning. Toppjorda kan gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjøttes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>
 <p>CC-BY 4.0: Gry Støvind Hoell</p>	<p>Snøbær</p> <p><i>Symphoricarpos albus</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt og med frø.</p> <p>Busk klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. Rotsystem graves deretter opp. Dybde er noe ukjent, ca. 0,5-1 m i en radius på 1 m utenfor buskens utstrekning, men dypt nok til å få med alle røtter. Jorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjøttes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner)</p>

 <p>CC-BY 4.0: Eli Fremstad</p>	<p>Tatarleddved</p> <p><i>Lonicera tatarica</i></p>	<p>Sprer seg vegetativt og med bær via fugl.</p> <p>Busk klippes, og plantematerialet sendes til godkjent deponi eller brennes på stedet. Rotsystem graves deretter opp. Dybde er noe ukjent, ca. 0,5-1 m i en radius på 1 m utenfor buskens utstrekning, men dypt nok til å få med alle røtter. Jorda sendes til godkjent deponi eller gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjottes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>
 <p>CC-BY 4.0: Eli Fremstad</p>	<p>Tuja</p> <p><i>Thuja occidentalis</i></p>	<p>Sprer seg med vindspredte frø.</p> <p>Treet felles, og kan enten (1) brennes på stedet, eller (2) leveres til godkjent deponi. Skrap av 20 cm med toppjord i en radius på 1 m fra treet's utstrekning. Toppjorda kan gjenbrukes om det dekkes med 0,5 m rene masser eller duk (klasse 4) og 0,2 m rene masser.</p> <p>Jorda kan gjenbrukes som toppjord direkte på områder som skjottes ukentlig, og aldri vokser til høyere enn 10 cm (f.eks. plen på fotballbaner).</p>